

Kunnallisen ekosysteemitilinpidoon työpaja 2/3

Maanantai 29.10.2024
9.00-12.00

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Tervetuloa kunnallisen ekosysteemitilinpidoon työpajaan!

- **Työpajan tavoitteet**

- Kerrata, mitä tarkoitetaan kunnallisella ekosysteemitilinpidoilla
- Esitellä kunnallisen ekosysteemitilinpidoon malliluonnos
- Työstää malliluonnosta ja ohjeistusta yhdessä
 - Ohjeiden pitää vastata tarpeisiin ja olla ymmärrettäviä

- **Huomio!**

- Nauhoitamme työpajan ja pienryhmissä käydyt keskustelut hanketta varten. Nauhoitukset ovat vain hankkeessa työskentelevien tutkijoiden käytössä. Nauhoitukset litteroidaan ja käsitellään siten, että yksittäisiä keskustelijoita ei voi tunnistaa. Nauhoitukset ja kaikki henkilötiedot poistetaan heti, kun emme niitä enää tarvitse.

Työpajan ohjelma

- 9.00-9.10 Työpajan avaus / Elise Järvenpää, Syke
- 9.10-9.20 Nopea kertaus edellisen työpajan aiheista
- 9.20-9.30 Ohjeistus pienryhmätyöskentelyyn / Maria Söderholm, Syke
- 9.30-10.15 Pienryhmäkeskustelu 1
- 10.15-10.25 **Tauko**
- 10.25-11.10 Pienryhmäkeskustelu 2
- 11.10-11.20 Työpajan yhteenveto / Leena Kopperoinen, Syke
- 11.20 Työpaja päättyy

Mistä kunnallisessa ekosysteemitilinpidoissa on kyse?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Mitä ovat ekosysteemitilit?

- ***Ekosysteemitilit mittaavat ja seuraavat ekosysteemien laajuutta (tai määrää) ja tilaa (tai laatua) sekä ekosysteemipalvelujen virtoja näistä ekosysteemeistä taloudelliseen ja muuhun ihmisen toimintaan.***
- *Sekä ekosysteemien laajuus että tila määrittävät ekosysteemien kykyä tuottaa palveluita. Kun tätä kapasiteettia käytetään, ekosysteemipalvelut virtaavat ekosysteemeistä ihmisille ja tuottavat hyötyjä.*
- *Kun ekosysteemien käyttö ylittää kapasiteetin, ekosysteemejä käytetään kestävämmällä tavalla ja ne rappeutuvat. (Maes et al. 2018)*
- ***Ekosysteemien suuri laajuus ja hyvä laatu tekevät ekosysteemeistä häiriöiden suhteen kestävyyskykyisiä eli resilienttejä* ja ne tarjoavat samalla kestävästi ekosysteemipalveluja.***

** Resilienssi voidaan määritellä sosiaalis-ekologisen järjestelmän kyvyksi absorboida tai kestää häiriöitä ja muita stressitekijöitä siten, että järjestelmä pysyy hallinnassa ja säilyttää olennaisen rakenteensa ja toimintonsa.*

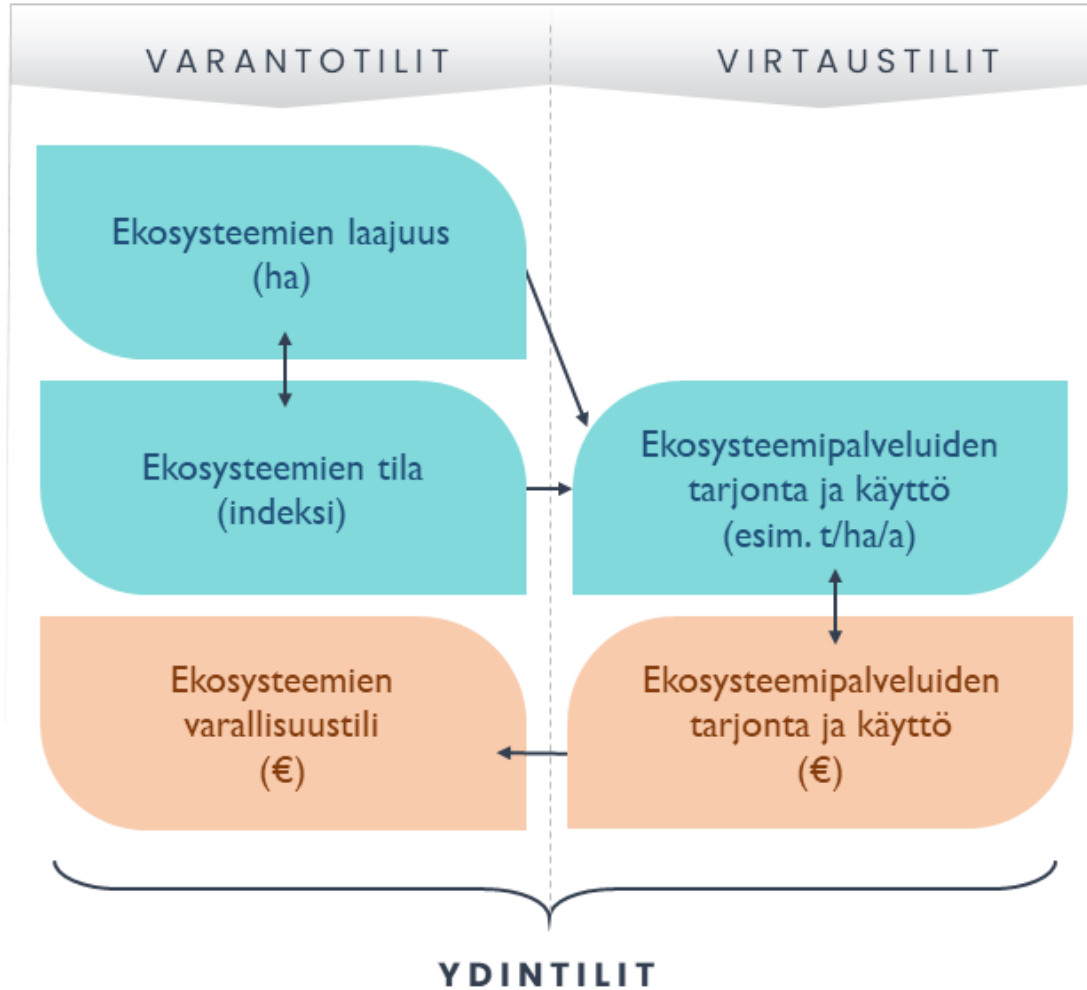
Tai toisin sanoen...

Kutakin tietyn maanpeitteen tai elinympäristön aluetta voidaan pitää varallisuutena, joka tarjoaa useita palveluja, joista talous ja yhteiskunta hyötyvät. Esimerkiksi ruokaa, vettä tai puhdasta ilmaa. Ekosysteemitilinpito seuraa näiden varallisuuksien kokoa ja kuntoa [~tilaa] sekä niiden tuottamien [ja käytettyjen] ekosysteemipalvelujen määrää ja arvoa.*

(Hieman muokattuna lähteestä ONS - Office for National Statistics, UK, 2018).

*asset – in English

Ekosysteemitilitit ja niiden suhteet toisiinsa

 Biofysikaaliset suureet (*physical accounts*) Hyväksytty kansainväliseksi standardiksi

 Rahamääräiset (*monetary accounts*) Hyväksytty suositukseksi

Mihin tarvitaan kunnallista ekosysteemitilinpitoa? 1/2

- Kaupunkien viher- ja vesialueet tarjoavat lukuisia ihmisten hyvinvoinnin ja ympäristön kestävyyskannalta tärkeitä ekosysteemitilinpitoja.
- Kaupunkien viher- ja sinialueiden tietoon perustuva suunnittelu, säilyttäminen ja hoito ovat keskeisiä muutoksessa kohti kestävästä kaupunkisuunnittelusta.
- Ekosysteemitilinpitoa voidaan tukea strategista kuntasuunnittelua ja poliittista päätöksentekoa sekä helpottaa luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemien ja ekosysteemitilinpitojen valtavirtaistamista suunnitteluun ja päätöksentekoon
- Globaalit haasteet, kuten luonnon monimuotoisuuden kato ja ilmastonmuutos vaativat myös kuntien toimia.

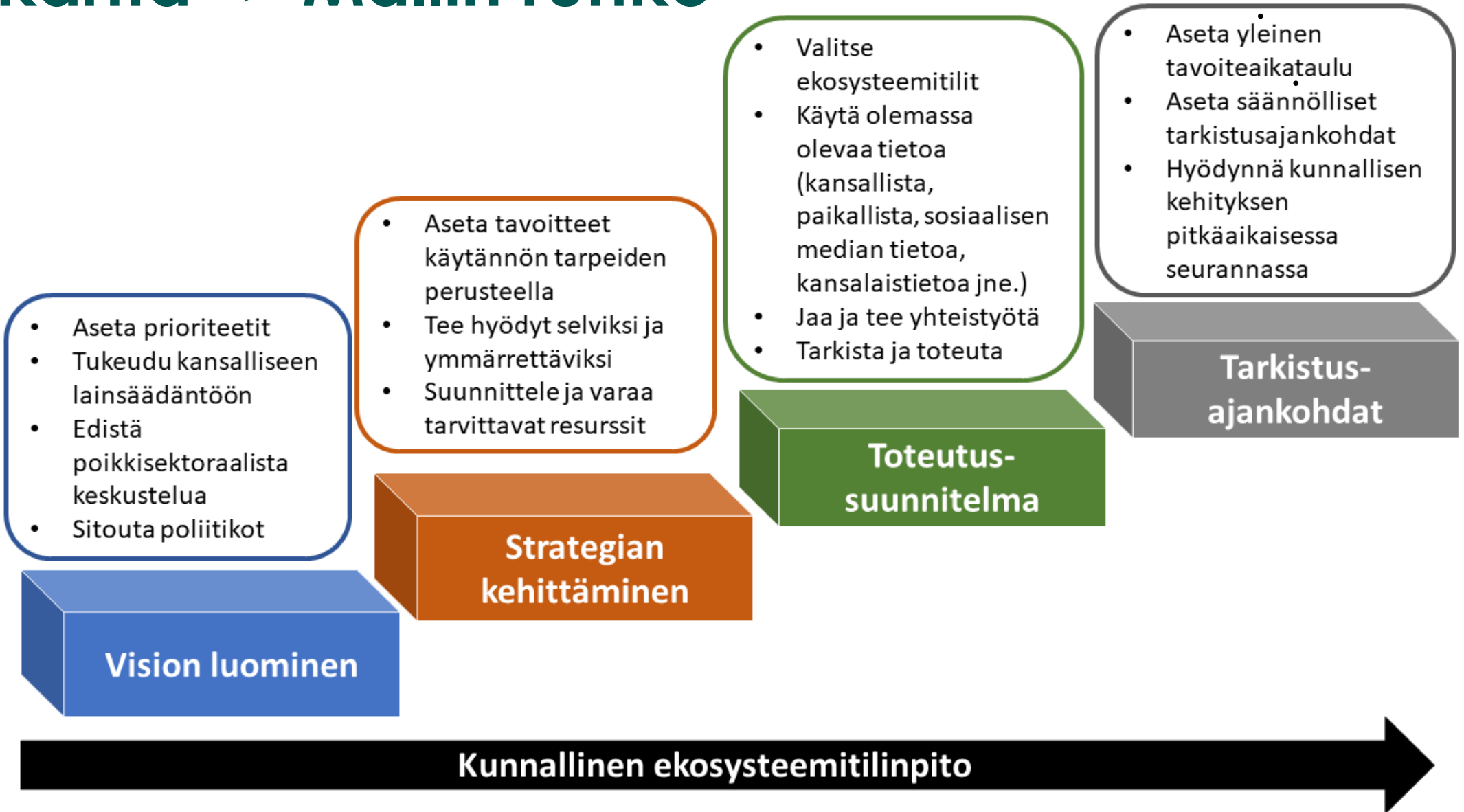
Mihin tarvitaan kunnallista ekosysteemitilinpitoa? 2/2

- Ekosysteemitilinpito tukee luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien parantamista ja luontopohjaisten ratkaisujen käyttöönottoa.
- Ekosysteemitilinpito mahdollistaa kuntien välisen vertailun.
- Ekosysteemitilinpidoon tarkoitus on edistää kestävä kehitystä, joka on ainoa järkevä tapa kohdata tulevaisuuden haasteet

Kuva: Leena Kopperoinen

Ekosysteemitilinpidon käyttöönoton alustava tiekartta -> Mallin runko

Vision luominen

- Perehdy ekosysteemitilinpidon perusasioihin ja pohdi, miten se voisi hyödyttää kuntaasi. Esimerkiksi YK:n Global Platform tarjoaa itseopiskeluun tarkoitetun e-oppimiskurssin (<https://learning.officialstatistics.org/course/view.php?id=78>).
- Etsi tarvittaessa tukea kansallisilta viranomaisilta tai kansallisesta lainsäädännöstä ja politiikoista kunnallisen ekosysteemitilinpidon toteuttamiseen.
- Kokoa yhteen ihmisiä kunnan eri sektoreilta ja aloittakaa vision hahmottelu yhdessä.
- Lähesty poliitikkoja saatavilla olevalla materiaalilla kunnallisesta ekosysteemitilinpidosta ja esitä, miten sitä voitaisiin käyttää päätöksenteon ja käytännön työn tukena kunnassa. Osallista poliitikot vision luomiseen. Motivoi heitä kiinnostavilla esimerkeillä (esimerkiksi Helsingissä on laskettu, että pyöräteihin sijoitettu raha palautuu kahdeksankertaisena).
- Luokaa yhteinen visio.

Strategian kehittäminen

- Käännä visio konkreettiseksi strategiaksi.
- Määritä ne politiikat tai käytännön toimet, joita ekosysteemitilinpidoilla tuetaan. Tee hyödyt selviksi ja ymmärrettäviksi.
- Tunnista ja listaa ne ekosysteemityypit, ekosysteemin laajuudet, ekosysteemien kunnot (tai tilat), fyysiset ekosysteemipalveluiden tarjonta- ja käyttötilit sekä rahalliset ekosysteemipalveluiden tarjonta- ja käyttötilit, jotka voisivat olla kiinnostavia ja tukea vision ja siihen liittyvien politiikkojen tai käytännön toimien saavuttamista.
- Neuvottele ja varmista resurssit ekosysteemitilinpidoille. Muista ottaa huomioon resurssit myös ylläpitoa ja jatkuvaa tilinpitoa varten.

Toteutussuunnitelma 1/2

- Kaupungin eri toimialat – asettakaa yhteinen tavoite, tehkää yhteistyötä ja selvittäkää käytettävissä olevat resurssit.
- Laatikaa yhdessä realistinen vaiheittainen toteutussuunnitelma, jossa on selkeästi määritellyt ekosysteemitilit, kartoitetut tiedot, tunnistetut menetelmät ja sidosryhmien yhteistyösuunnitelma.
- Valitkaa yksinkertainen indikaattori kullekin valitulle ekosysteemitilille.
- Listatkaa käytettävissä olevat, yhtenäiset tietoaaineistot, joita päivitetään mieluiten säännöllisesti.
- Aloittakaa yksinkertaisesti, ei liian monimutkaisesti. Käyttäkää olemassa olevaa dataa.
- Kun yksinkertaiset ekosysteemitilit on tehty, harkitkaa myös vaativampien tilien toteuttamista.
- Tehkää yhteistyötä kunnan eri sektorien ja sidosryhmien, mukaan lukien kansalaisten, kanssa koko toteutussuunnitelman ajan.

Toteutussuunnitelma 2/2

- Valitkaa visuaalisesti houkuttelevia esimerkkejä olennaisista ekosysteemitileistä monialaiseen käyttöön ja sisäiseen koulutus- ja informaatiokäyttöön.
- Valitkaa tärkeimmät ekosysteemitilit, jotka on tarkoitus toteuttaa uudelleen säännöllisin väliajoin pysyvänä käytäntönä, jotta kunnan kehitystä voidaan seurata. Valittujen indikaattorien tarkat arvot eivät ole yhtä tärkeitä kuin trendin suunta (paraneva, vakaa tai heikkenevä).
- Olkaa valmiita päivittämään toteutussuunnitelmaa jatkuvasti, kun uutta tietoa, dataa, menetelmiä jne. tulee saataville, mikä mahdollistaa asioiden tekemisen entistä paremmin.

Tarkistusajankohdat

- Sopikaa yleisistä tarkistuspisteistä, joiden avulla arvioidaan vision toteutumista ja mahdollisia tarvittavia muutoksia.
- Asettakaa yleinen tavoiteaika ekosysteemitilinpidoon ensimmäiselle toteutuskierrokselle, jotta se ei jää unohduksiin päätöksenteossa. Tarkan päättymispäivän määrittäminen toteutussuunnitelmalle ei kuitenkaan ole välttämätöntä.
- Seuratkaa ennen kaikkea sitä, mitä kunta haluaa saavuttaa. Esimerkiksi, jos visio on toteuttaa tietynlaisia politiikkoja, tulisi seurata, toteutuvatko nämä politiikat. Esimerkiksi päätös pyrkiä kaupungin lämpösaarekeilmiön hillintään luontopohjaisiin ratkaisuihin.
- Ekosysteemitilit on tarkoitettu kunnan kehityksen pitkäaikaiseen seurantaan. Varmistakaa, että kaikki prosessiin osallistuvat, mukaan lukien poliittiset päättäjät, ymmärtävät tämän.

Kunnallisen ekosysteemitilinpidon mallin ja ohjeistuksen aikataulu

- Työpaja 1 26.8.2024

→ Malli versio 0.1 valmistuu lokakuun 2024 loppuun mennessä.

- Malli julkaistaan Miro-työkalulla palautetta varten ja työpajan 2 aineistoksi.

- **Työpaja 2** 29.10.2024. -> Malli versio 2 valmistuu maaliskuussa 2025.

- **Työpaja 3** huhtikuussa 2025.

-> Lopullinen malli valmistuu syyskuun loppuun mennessä 2024.

**Lämmin kiitos
kaikille
osallistumisesta!**

**Tervetuloa myös
viimeiseen
työpajaan ensi
keväänä!**

Seuraa hankesivua:

[Kunnallinen ekosysteemitilinpito \(Countecos\) -
syke.fi](https://www.syke.fi)

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute